

Erklæring

Psykiatritopmøde 2016

Psykiatritopmøde 2016

Topmødeerklæring:

Levede erfaringer i centrum

Der sker noget særligt i mødet bruger til bruger – peer to peer. En genkendelighed, en samtale på lige fod samt en nysgerrig og åben tilgang til det hele menneske. Mennesker med psykisk sårbarhed og sygdom tæt inde på livet kan mødes i et fortroligt rum, hvor der er plads til at tale om det store og det helt nære. Uanset hvor man er i livet, kan man have brug for nogle at støtte sig til, nogle der har haft de samme erfaringer med sygdom, tvivl og sorg.

Med psykiatriudvalgets rapport i 2014 sendte man et politisk signal om, at man tager peers og brugererfaring seriøst. Men vi vil kæmpe for, at man i kommuner, regioner og på Christiansborg ikke glemmer, at arbejdet med peers fortsat skal understøttes. Vi vil arbejde for at udbrede peer-støtteområdet til alle afkroge af landet, så alle psykisk sårbare og pårørende får tilbuddet om peer-støtte.

Peers som brobyggere

Brugererfaringer bør bringes yderligere i spil på alle niveauer i regioner og kommuner. Brugernes stemme er central og nødvendig for at skabe de forandringer, der skal til på social- og psykiatriområdet – brugerinddragelse sikrer fokus på recovery, nye løsninger i dagligdagen og forbedringer af indsatserne. Peers kan være med til at bygge bro mellem den kommunale indsats og den regionale psykiatri ved at følge brugerne og sikre et sammenhængende forløb. En brobygning som man i KL og Danske Regioner blankt erkender ikke fungerer i dag.

Vi anerkender, at man fra systemets side har fået øjnene op for, hvilken værdi peers har, og vi bifalder, at man nu har sat gang i det meget vigtige arbejde med at gøre peers til en væsentlig del af psykiatrien. For peers kan i kraft af deres fortrolighed med brugerne og deres samarbejde med personalet være med til at sikre, at ingen overlades til sig selv og falder igennem systemerne. Vi vil arbejde for, at man i forløbet mellem den kommunale indsats og den regionale psykiatri altid har peers med på sidelinjen til at støtte brugerne og for at sikre, at vigtig viden ikke går tabt.

Peers og civilsamfundet

Vi mener, at arbejdet med peer-støtte skal gå på to ben. Det er et nybrud, at peers er blevet en del af systemets måde at arbejde på, men peers skal også være en stærk del af civilsamfundet og foreningslivet. Der er masser af foreninger og private initiativer, som hver eneste dag viser, hvor stor en forskel det kan gøre for psykisk sårbare, at de får støtte fra pårørende og erfaringspersoner.

At møde et andet menneske ansigt til ansigt, der er der af lyst, kan være altafgørende. At man som sårbar ved, at dét menneske er der for dig og for at høre din historie kan gøre en verden til forskel. Der opstår noget særligt i mødet mellem frivillige peers og psykisk sårbare. Vi mener, at man politisk og i foreningslivet skal understøtte og udvikle arbejdet med frivillige peers.

Peers skal være en fundamental del af civilsamfundets tilbud til borgere i alle aldersgrupper og i alle dele af landet.

Vi forpligter os til at gå forrest og vise, hvad civilsamfundet er i stand til, når det kommer til at gøre en forskel for psykisk sårbare. Og vi vil arbejde for, at peers bliver en naturlig del af idræts- og foreningslivet både som frivillige, ansatte og samarbejdspartnere.

Peers som kolleger

Et andet vigtigt skridt i det systematiske arbejde med peers er at gøre mennesker med brugerbaggrund til en central del af medarbejdergruppen. Vi ser det som altafgørende, at de ansatte i psykiatrien får kolleger med brugerbaggrund og på den måde får en indsigt, der kan være svær at få som sundhedsfaglig. Det er vigtigt, at personalet får stærke stemmer med i det daglige arbejde og på møder. Stemmer der ud fra egne erfaringer kan tale brugernes sag, give personalet et nyt perspektiv og på den måde vise, at tingene kan gøres på nye og anderledes måder.

Peers kan være med til at komme med ideer til andre arbejdsgange og metoder. Men vigtigst af alt kan peers som kolleger være med til at vise, hvor langt man kan komme i sin recovery. Som bruger er det vigtigt, at man også møder ansatte med brugerbaggrund, som man kan spejle sig i, og som man er i stand til at tale med på en anden måde end det almene sundhedspersonale. Vi ved, at peerstøtte kan være med til at styrke brugernes recovery ved, at de møder et menneske, som har nogle af de samme livserfaringer som dem selv. Dermed kan brugerne bevæge sig med syvmileskridt og gøre ting, som de ikke troede, var muligt.

Vi har taget hul på udviklingen med peers som ansatte i sundhedsvæsenet, men peers har også en rolle at spille i beskæftigelsesindsatsen, på offentlige arbejdspladser og i det private erhvervsliv. For mange brugere er det et mål igen at blive en del af et arbejdsfællesskab, og her vil peer-ansatte på jobcentre og arbejdspladser være en nødvendig støtte. Vi ved, at peers også er med til at sætte fokus på mental sundhed og psykisk sårbarhed blandt personalet. De nedbryder tabuet om, hvad det vil sige at leve med eller være pårørende til én med en psykisk sygdom, og de kan være med til at åbne for en ny form for samtaler og værdier på jobcentre og arbejdspladser. Vi vil arbejde for, at peers bliver en central del af personalet – ikke blot blandt det almene personale men også på ledelsesgangen og i hjørnekontoret.

Peers nedbryder fordomme

Psykiatrien har i mange år været præget af stigmatisering. Vi anerkender, at man politisk og blandt psykiatriens fagpersoner er begyndt at arbejde for en kulturændring, men der er stadig lang vej. Her spiller medarbejdere med brugerbaggrund en afgørende rolle for at skubbe på afstigmatiseringen af psykisk sårbare. Som pårørende eller tidligere bruger kan man være med til at skabe en vigtig dialog om, hvad det vil sige at have psykisk sygdom tæt inde på livet. Peers kan være med til at give en stærk stemme til dem, som har svært ved at blive hørt. Og de kan være med til at nedbryde de fordomme, der stadig hersker om psykisk sygdom på alle niveauer af samfundet. At man som bruger har noget at byde på, at man er andet end sin sygdom, hvor langt man kan komme i sin recovery, og at man har krav på at blive hørt.

Det er også vigtigt, at brugernes stemmer når helt ud i stuerne, så der skabes yderligere opmærksomhed på området og en større forståelse for og indsigt i dét at leve med psykisk sårbarhed og kampen for en bedre hverdag. Vi skal kunne tale åbent om psykisk sårbarhed – både for bedre at kunne forebygge men også for at skabe bedre forhold for de mennesker, hvis daglige kamp foregår med og mod systemet.

Brugernes stemme skal nå ud til beslutningstagerne, til ledelser, personale – og den almindelige dansker gennem blandt andet oplysning, events og dialog ansigt til ansigt.

* * *

Dette er vores fælles erklæring, den 1. oktober 2016.

Mogens Seider samt organisationerne bag PsykiatriNetværket:

ADHD-foreningen
BEDRE PSYKIATRI
Fontænehusene Danmark
Foreningen Det Sociale Netværk
Foreningen DØD i psykiatrien
Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere (LAP)
Landsforeningen af spiseforstyrrelser og selvskade (LMS)
Linien
Livslinien
OCD-foreningen
DepressionsForeningen
Angstforeningen
Outsideren
SIND

* * *

